

Boże Narodzenie z "dziewiątką"

*Wesołych Świąt
z pięknymi prezentami,
pysznymi potrawami
i ciepłą, rodzinną atmosferą
oraz Super Nowego Roku
wypełnionego realizacją
najpiękniejszych marzeń*

Życzy zespół redakcji
"Kaktusa"

Tradycje Bożego Narodzenia

Wigilia
Świętowanie Bożego
Narodzenia
rozpoczynamy z Polsce
od Wigilii. Na uroczystej
kolacji zbiera się cała
rodzina. Siadamy do niej,
kiedy na niebie pojawi się
pierwsza gwiazdka. Jej
wypatrywanie powierza
się dzieciom. Kiedy już
zabłyśnie, wówczas
najstarszy członek
rodziny rozpoczyna
dzielenie się opłatkiem.
Jest to znany

zwyczaj znany tylko w
Polsce i wraz z Polakami
wędruje po świecie.
Nazwa „opłatek” oznacza
dar ofiarny. Jest to znak
chleba, czyli prostego
pokarmu, którym
powinniśmy się dzielić z
każdym człowiekiem.
Staropolskie opłatki były
różnokolorowe i bardzo
ozdobne. Te dzisiejsze są
białe i ozdobnie
wytlaczane. na wsi
panuje zwyczaj dzielenia
się opłatkiem również ze

zwierzętami, naszymi
„braćmi mniejszymi”.
Do pięknej polskiej
tradycji należy stawianie
za stole dodatkowego
nakrycia dla
niespodziewanego
gościa. W ten szczególny
wieczór nikt nie powinien
być sam.
Na Wigilię przygotowuje
się dwanaście potraw. W
Polsce przyjęło się, że nie
jemy wówczas mięsa, za
to każdej potrawy trzeba
spróbować.

Ma to przynieść
szczęście na cały rok
następny rok. W każdym
regionie potrawy wigilijne
trochę się różnią, ale
prawie na każdym stole
znajdziemy: barszczyk z
uszkami lub biały żur,
karpia i śledzia w różnych
odmianach, pierogi z
kapustą i grzybami, kluski
z makiem, kutię, kompot
z suszonych owoców.
Tradycyjne potrawy
wigilijne też mają swoje
znaczenie. Na stole

powinny znaleźć się
wszystkie płody ziemi: z
pola, z lasu, z sadu, a
także z wody. Dlatego
jemy tak dużo ryb, które
przynoszą zdrowie i
dostatek, maku,
zapewniającego
bogactwo i pomyślność,
kapusty i grzybów,
również przynoszących
szczęście.

Ciąg dalszy na str. 2

Tradycje Bożego Narodzenia

Miód i bakalie miały zapewnić przychylność sił nadprzyrodzonych, orzechy mądrość, a owoce energię. Nic więc dziwnego, że aby zapewnić sobie szczęśliwy kolejny rok, trzeba było spróbować wszystkich potraw...

Kolędy

Kolęda to tradycyjna pieśń na Boże Narodzenie. Ale jej nazwa wywodzi się z dawnych czasów, kiedy starożytni Rzymianie świętowali początek miesiąca, czyli kalendy, bawiąc

się, śpiewając, obdarowując prezentami. W Polsce znamy wiele kolęd, które zazwyczaj są bardzo radosnymi pieśniami. Niektóre z nich są bardzo stare, inne całkiem nowe. Kolędy śpiewają także kolędnicy, którzy w przebraniu aniołków, Heroda, tura z gwiazdą betlejemską, chodząc od domu do domu, niosąc dobrą nowinę o narodzeniu Jezusa. W zamian obdarowywani są słodkościami.

Kolędy śpiewamy na Pasterce, czyli mszy św. odprawianej o północy z 24 na 25 grudnia. Oczekuje się na nią właśnie podczas Wigilii. Tradycja mówi też, że o północy w Boże Narodzenie zwierzęta mówią ludzkim głosem. Można wówczas usłyszeć od nich zarówno skargi za złe traktowanie, jak i wyrazy miłości oraz przywiązania.

Szopka

O tym, co wydarzyło się w stajence betlejemskiej, przypomina

ustawiana w kościołach i na placach miast szopka bożonarodzeniowa. Pierwszą szopkę zbudował Św. Franciszek z Asyżu. Były w niej żywe zwierzęta. Niektóre szopki są skromne drewniane, inne wyglądają jak pałace, a postaci w nich poruszają się w rytm muzyki. Najślynniejsze i najpiękniejsze szopki możemy zobaczyć w Krakowie.

Jasełka

Aby przybliżyć

wszystkim historię Bożego Narodzenia, dawno, dawno temu zaczęto odgrywać sceny z Ewangelii, a przedstawienie to nazywano jasełkami. Do dziś dnia w przedszkolach, szkołach, domach kultury wystawia się opowieść o narodzeniu Jezusa. Jasełka zawsze rozpoczynają się sceną zbudzenia pasterzy przez aniołów. Jest też scena na dworze okrutnego króla Heroda, pojawia się śmierć krążąca wokół jego tronu, która kosą ścina mu

głowę oraz niesforny diabeł namawiający go do zabicia dzieci w Betlejem. Jest też oczywiście Święta Rodzina przy żłóbku małego Jezusa, są pasterze i Trzej Królowie przychodzący z darami. Nazwa „jasełka” pochodzi od słowa „jasła”, czyli żłób bydlęcy w stajni. Od tego żłobu powstał żłóbek, a od jasła - jasełka, w którym głównym elementem jest żłóbek z małym Dzieciątkiem.

Kalina Kubicka,
klasa 6c

Czy znacie całe teksty kolę?!

Jeśli nie to zapraszamy do wspólnego z rodziną kolędowania!

„Cicha noc”

*Cicha noc, święta noc,
Pokój niesie ludziom wszem,
A u żłóbka Matka Święta,
Czuwa sama, uśmiechnięta
Nad dzieciątką snem,
Nad dzieciątką snem.*

*Cicha noc, święta noc,
Pastuszkowie od swych trzód
Biegną wielce zadziwieni,
Za anielskim głosem pieni
Gdzie się spełnił cud,
Gdzie się spełnił cud.*

*Cicha noc, święta noc,
Narodzony Boży Syn
Pan Wielkiego majestatu
Niesie dziś całemu światu
Odkupienie win,
Odkupienie win.*

Do szopy, hej, pasterze

*Do szopy, hej, pasterze,
Do szopy, bo tam cud,
Syn Boży w żłobie leży,
By zbawić ludzki ród.*

**Śpiewajcie Aniołowie,
Pasterze grajcie Mu,
Kłaniajcie się Królowie,
Nie zbudźcie Go ze snu!**

*Do szopy, hej, pasterze
Do szopy, bo tam cud,
Syn Boży w żłobie leży,
By zbawić ludzki ród.*

**Śpiewajcie Aniołowie,
Pasterze grajcie Mu,
Kłaniajcie się Królowie,
Nie zbudźcie Go ze snu!**

*Pobiegli pastuszkowie,
Ze swymi dary tam,
Oddali pokłon korny,
Bo to ich Bóg i Pan.*

**Śpiewajcie Aniołowie,
Pasterze grajcie Mu,**

*O Boże niepojęty,
Któż pojmie miłość Twą?
Na sianie wśród bydłety
Masz tron i służbę swą.
Padnijmy na kolana,
To Dziecię to nasz Bóg,
Uczcijmy niebios Pana,
Miłości złożmy dług!*

**Śpiewajcie Aniołowie,
Pasterze grajcie Mu,
Kłaniajcie się Królowie,
Nie zbudźcie Go ze snu!**

*Jezuniu mój najśladzszy,
Oddaję Tobie się,
O skarbie mój najśladzszy,
Racz wziąć na własność mnie.*

**Śpiewajcie Aniołowie,
Pasterze grajcie Mu,
Kłaniajcie się Królowie,
Nie zbudźcie Go ze snu!**

*Do szopy, hej pasterze,
Do szopy wszyscy wraz,
Syn Boży w żłobie leży,
Więc śpieszcie póki czas!
Śpiewajcie ...*

Przybieżeli do Betlejem pasterze

*Przybieżeli do Betlejem pasterze,
Grając skocznie dzieciąteczku na lirze.*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

*Oddawali swe ukłony w pokorze
Tobie serca ochotnego, o Boże!*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

*Anioł Pański sam ogłosił te dziwy,
Których oni nie słyszeli, jak żywi.*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

*Dziwili się napowietrznej muzyce
i myśleli, co to będzie za Dziecię?*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

*Oto mu się wół i osioł kłaniają,
Trzej Królowie podarunki oddają.*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

*I anieli gromadami pilnują,
Panna czysta wraz z Józefem piastują.*

**Chwała na wysokości, chwała na wysokości,
A pokój na ziemi. x2**

Narodziny Jezusa – co na to historia?

Jedyne źródła, jakie pozwalają w przybliżeniu datować narodziny Jezusa, to dwie spośród ewangelii Nowego Testamentu: Ewangelia Mateusza i Łukasza, które podają nieliczne informacje na temat narodzin Jezusa. Pozostałe ewangelie nowotestamentowe nie wspominają nic na ten temat. Problemem, na jaki napotykają historycy badający oba źródła, są rozbieżności w poszczególnych wersjach. Wedle Ewangelii Mateusza 2,1 Jezus urodził się jeszcze za życia króla Heroda, podczas gdy wedle Ewangelii Łukasza 2,1 Jezus urodził się w czasie trwania spisu ludności, kiedy władcą Syrii był Kwiryniusz. Z pozostałych źródeł epoki wiemy, że Herod zmarł w 4 roku p.n.e., zaś Kwiryniusz przeprowadził spis ludności na przełomie roku 6 i 7 n.e. Najstarsza identyfikacja dnia 25 grudnia z dniem Bożego Narodzenia zawarta jest we fragmencie

dzieła przypisywanego Teofilowi z Antiochii (około 180 n.e.), być może interpolowanym (nieautentycznym), zachowanym w Centuriach Magdeburckich (XVI w.). Istnieją świadectwa, że w Rzymie po raz pierwszy obchodzono święto Bożego Narodzenia dopiero w roku 354 n.e., zaś na wschodzie Cesarstwa Rzymskiego za dzień narodzin Jezusa uznawano 6 stycznia. Do tej pory chrześcijanie ormiańscy uznają tę drugą datę. Chrystus narodził się w środę 25 grudnia, w 42 roku panowania Augusta. Nie wiadomo czy panowanie to liczyć należało od przyznania Oktawianowi tytułu Augusta co nastąpiło 16 stycznia 27 p.n.e., czy od zwycięskiej bitwy pod Akcjum (2 września 31 p.n.e.). W pierwszym wypadku byłoby to ok. roku 14 n.e., w drugim jeszcze wcześniej. 25 grudnia przypada w środę w latach: 9 p.n.e., 3 p.n.e. i 9 n.e. Trudno jednak ocenić,

skąd Hipolit czerpał swoje informacje. Inny chrześcijański pisarz, Klemens z Aleksandrii, około 200 n.e. wskazywał, w ślad za wcześniejszymi autorami, datę 25 egipskiego miesiąca Pachons[g] 28 roku panowania Augusta lub 24 czy 25 egipskiego miesiąca Pharmuti[h] (19 lub 20 kwietnia tegoż roku). Sam opowiadał się za datą (według późniejszych przeliczeń) 17 listopada 3 p.n.e. (środa). Trzej Królowie, Trzej Mędrcy, Trzej Magowie - według tradycji chrześcijańskiej osoby, które miały podążać za Gwiazdą Betlejemską, przybyć do miejsca narodzin Jezusa Chrystusa i przekazać mu dary. Tradycyjnie uznawani są za świętych w katolicyzmie, prawosławiu oraz w starożytnych Kościołach Wschodu. Biblia nie wymienia ich imion ani liczby. Polskie przekłady biblijne nazywają ich rozmaicie: Biblia poznańska (Wolniewicz;

Gryglewicz) nazywa ich astrologami pochodzącymi ze Wschodu, Biblia Tysiąclecia mędrcami ze Wschodu. W zachodnim chrześcijaństwie popularnie nazywani są imionami Kasper (Kacper), Melchior i Baltazar według tradycji, jaka narodziła się w średniowieczu. W przypisie zamieszczonym w Biblii poznańskiej zwrócono uwagę: „Na katakumbowych malowidłach występuje najczęściej trzech magów, ale nie brak też takich, na których widnieje dwóch, czterech, a nawet sześciu i dwunastu magów. Imiona Kasper, Melchior i Baltazar są późnego i niepewnego pochodzenia”. Miłosz Błat, klasa 6b

Pierwsze kartki świąteczne

Pierwsze kartki świąteczne

Pierwsza kartka świąteczna stworzona została na zamówienie Sir Henry'ego Cole'a w 1843 roku w Anglii. Została namalowana przez zaprzyjaźnionego ilustratora z Londynu, John'a Calcott Horsley'a i przedstawiała rodzinę siedzącą przy świątecznym stole. Kartka została powielona w drukarni i była sprzedawana za 1 szylinga. Za współtwórcę świątecznych pocztówek trzeba również uznać londyńskiego artystę Williama Maw Egley'a (1826-1916). Rok przed wydrukowaniem kartek przez Cole'a, wysyłał on znajomym świąteczne życzenia z malowanymi przez siebie obrazkami. Być może to zainspirowało sir Henry'ego. Pierwsze kartki były wysyłane jak listy, w kopertach. Popularność zdobywały dość powoli. Prawdziwą rewolucją w ich historii było dopiero wprowadzenie kart pocztowych,

niewymagających koperty. Adres umieszczano bezpośrednio na karcie. Spowodowało to szybkie rozpowszechnienie się tej formy składania życzeń świątecznych. Projekt pocztówki bez koperty (nazwanej Postblatt – pocztowy listek) został zgłoszony podczas Niemieckiej Konferencji Poczt w Karlsruhe 30 listopada 1865 r. przez Heinricha von Stephena (1831-1897), radcę dworu pruskiego i generalnego poczmistrza. Propozycja została odrzucona, podobnie jak kolejne, opracowane przez firmy księgarskie z Lipska "Friedlein" oraz "Pardubitz". Dopiero w 1869 roku Emanuel Herrmann (1839-1902), profesor ekonomii w Akademii Wojskowej w Wiener-Neustadt, w memoriale "O nowym sposobie korespondowania pocztą", zamieszczonym 26 stycznia 1869 roku w czasopiśmie "Neue Freie Presse" udowodnił, że ta forma

korespondencji zaoszczędzi czas i papier. 1 października 1869 roku dyrektor Poczty Cesarstwa Austro-Węgierskiego, M. de Marly, wypuścił pierwsze karty pocztowe. W 1870 roku pierwsze blankiety pocztowe wprowadziły: Szwajcaria, Luksemburg i Wielka Brytania, w 1871 - Belgia, Holandia, Dania, Finlandia, Kanada; w 1872 - Francja, Rosja, Szwecja, Norwegia, Cejlon, Chile; w 1873 - Hiszpania, Serbia, Rumunia; w 1874 - Włochy; w 1877 - Turcja; w 1878 - Stany Zjednoczone. Pierwsza ilustrowana karta pocztowa została wysłana 16 lipca 1870 roku przez księgarza Augusta Schwartza z Olenburga. Początkowo karty pocztowe funkcjonowały jedynie w obiegu lokalnym, dopiero od 1 lipca 1875 roku dopuszczono je do obiegu międzynarodowego. Od tej pory nastąpił szybki rozwój korespondencji pocztówkowej.

Według "Kuriera Warszawskiego" z 1881 roku, w Europie, w samym tylko 1879 roku rozesłano 350 milionów kart pocztowych. Dużą część z nich stanowiły pocztówki świąteczne. W 1875 roku kartki świąteczne pojawiły się poza Europą. Pierwsza amerykańska kartka bożonarodzeniowa zaprojektowana została w Bostonie, przez Louisa Pranga (1824–1909), litografa pochodzenia niemieckiego, urodzonego we Wrocławiu. Artysta nie dość, że ją wydrukował, to jeszcze przeprowadził pomysłów i, co najważniejsze, skuteczną kampanię reklamową, ogłaszając pierwszy otwarty konkurs na świąteczny motyw zdobniczy. W 1900 roku w Warszawie ogłoszono konkurs na nazwę karty pocztowej w języku polskim. Jury, składające się z członków redakcji "Słownika Języka Polskiego", rozpatrywało

pięć propozycji: "liścik", "listówka", "otwartka", "pisanka" i "pocztówka". Ta ostatnia nazwa została zgłoszona przez Henryka Sienkiewicza. Wybrano właśnie "pocztówkę".

Pocztówki w XX wieku

W dalszych latach, popularność kartek rosła a ich forma ewoluowała. Na początku XX wieku wielu producentów papeterii podchwyciło pomysł na produkcję pocztówek. W 1913 roku powstała do dziś szeroko rozpoznawalna firma Hallmark, która odniosła sukces dzięki zwyczajowi wysyłania kartek do żołnierzy walczących w I wojnie światowej. W tym samym czasie popularne stało się również tworzenie własnych, ręcznie wykonanych kartek, które przekazywane były z rąk do rąk. W połowie XX wieku znacznie powszechniejsze stały się kartki przedstawiające bardziej sentymalne zimowe lub religijne motywy.

W tym okresie kartki zaczęły być wykorzystywane również przez organizacje charytatywne, które sprzedają je w celu zbierania funduszy.

Oficjalne kartki świąteczne

Warto zauważyć, że wraz ze zwyczajem wysyłania kartek do bliskich, pojawił się również zwyczaj wysyłania „oficjalnych” kartek świątecznych. W 1840 roku pierwsza taka kartka została stworzona na prośbę brytyjskiej rodziny królewskiej. Ta praktyka uchwycona została przez amerykańską głowę państwa prawie 100 lat później.

Sandra Kołodziej,
klasa 6b

Dawne kartki świąteczne

Bez choinki nie wyobrażamy sobie świąt...

W Niemczech choinki przystrajano już w XVI wieku. Zwolennikiem tego zwyczaju miał być sam Marcin Luter. W całej Europie tradycja ta upowszechniła się w XIX stuleciu. Jeśli wierzyć tradycji, ojczyzną bożonarodzeniowego drzewka była Alzacja. Właśnie tam już w XVI wieku zaczęto wstawiać choinki do domów i dekorować je jabłkami oraz papierowymi ozdobami. Nie od razu zwyczaj ten przeniknął

W latach 30. wieku XIX zwyczaj ozdabiania choinek wprowadziła we Francji księżniczka Helena Meklemburska. Do innych krajów na naszym kontynencie i do Ameryki Północnej zaimportowała choinkę brytyjska królowa Wiktorja. Ciekawa jest symbolika tradycyjnych choinkowych ozdób. Światła i bombki miały chronić dom i mieszkańców od złych

mocy. Jabłka - najlepiej rumiane "rajskie" - są znakiem urody i zdrowia. Zdrowie i dobrobyt miały oznaczać pierniki z miodem. Orzechy symbolizują dostatek i siły witalne. Choinkowy łańcuch to znak rodzinnych więzi.

Joanna Maślanka,
klasa 6b

Tradycje związane ze świętami Bożego narodzenia

Sianko pod obrusem – ten zwyczaj wywodzi się z czasów pogańskich. Zgodnie z tradycją na stół wigilijny pod obrusem kładzie się - symbolizuje to narodzenie Jezusa w ubóstwie.

Pierwsza gwiazdka – wieczerza wigilijna rozpoczyna się, gdy zobaczymy pierwszą gwiazdkę na niebie. Jest to nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej, oznaczającej narodziny Jezusa, którą według Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie.

Wspólna modlitwa – kolację wigilijną, rozpoczyna modlitwa, czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza lub Łukasza, dotyczącego narodzin Jezusa.

Oplątek – przełamanie opłatka ze wszystkimi uczestnikami

wieczery wigilijnej jest jej centralnym punktem. Dzielenie się opłatkiem ma zbliżyć i łączyć ludzi.

Dodatkowe nakrycie – na stole ustawia się dodatkowe nakrycie, jedno więcej niż jest uczestników

wieczery. Jest ono symbolicznie przeznaczone dla niezapowiedzianego gościa. To także wyraz pamięci o naszych bliskich, którzy są nieobecni, którzy nie mogli dotrzeć na wieczerzę. Puste nakrycie wyraża także pamięć o członku rodziny, który zmarł.

Szopka – zwyczaj ustawiania z figurek sceny Bożego Narodzenia zwanej „szopką” lub chociaż samego żłóbka z sianem i leżącą w nim figurką Dzieciątka. Pozwala wyobrazić

sobie miejsce narodzenia Jezusa.
Świeca bożonarodzeniowa

– jest symbolem przychodzącego do nas Jezusa i znakiem świadectwa wiary chrześcijańskiej.

Potrawy – na stole powinno być dwanaście potraw. Najpopularniejsze polskie potrawy to czerwony barszczyk z uszkami, zupa grzybowa, karp, pierogi z kapustą i grzybami, kompot z suszonych owoców.

Choinka – jako „drzewo życia” jest symbolem chrześcijańskim – ubiera się ją w Wigilię czyli w dniu, w którym wspominamy naszych pierwszych rodziców: Adama i Ewę.

Wspólne kołędowanie – radosne śpiewy, w które zaangażowani są wszyscy uczestnicy wieczery wigilijnej.

Katarzyna Lazarowicz,
klasa 7a

Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?

Niemcy
Czas adwentu w Niemczech jest prawie tak ważny, jak same święta Bożego Narodzenia. W domach stawia się wieńce adwentowe z drzew iglastych z ustawionymi czterema świecami, ozdobionymi filetowymi kokardami. Całość ma bardzo ważne znaczenie duchowe i pozwala przygotować się lepiej na narodziny Zbawiciela. Wszystkie niemieckie dzieci otrzymują kalendarz adwentowy z czekoladkami w środku, aby jak dorośli również odświętnie i w napięciu przeżywać ten czas. Niemieckie kiermasze bożonarodzeniowe tzw. Weihnachtsmärkte, słynne są na całym świecie. To z tego kraju wywodzi się tradycja jarmarków, na których w czasie adwentu

można kupić tradycyjne potrawy świąteczne, ozdoby choinkowe, drzewka, lampki, świece, przyprawy oraz prezenty dla bliskich. To właśnie dzięki kiermaszom, popularność zyskał inny zwyczaj świąteczny, którym jest serwowanie w tym szczególnym czasie grzanego wina z przyprawami korzennymi (tzw. Glühwein). W Polsce najważniejszym momentem świąt jest kolacja wigilijna. Niemcy natomiast nie celebrować jej jak my. Potrawy, które się wtedy spożywa to prosta sałatka kartoflana, różnego rodzaju pieczona kiełbasa i potrawy z kapusty kiszzonej. Nic wykwiętego, jednak te tradycyjne potrawy są kochane przez pokolenia. Święta, jako takie w Niemczech rozpoczynają się 25 grudnia. Do tego momentu trwają przygotowania. Pierwszego

dnia świąt podawana jest najczęściej gęś. Faszeruje się je kasztanami i jabłkami, naciera ziołami, podaje z ziemniakami i czerwoną kapustą, a całość polewa się sosem. Najsłynniejszym ciastem bożonarodzeniowym jest strucla tzw. Weihnachtsstollen. Jest to rodzaj ciasta drożdżowego z dużą ilością bakalii przede wszystkim rodzynek. W każdym domu roznosi się zapach przypraw korzennych, ponieważ piecze się imbirowe ciasteczka (tzw. Plätzchen). Słodczyce te mają przeróżne kształty, ale te najbardziej tradycyjne wyglądają jak ludziki lub szopki bożonarodzeniowe. Ciekawym faktem jest, że pierwsze choinki stawiali właśnie Niemcy na przełomie XV i XVI w. w Nadrenii. Świerk miał symbolizować drzewo życia, które stało się dostępne

dla ludzi w momencie narodzin Chrystusa. Przy kolacji składane są życzenia, a pod talerzem znajduje jakiś pieniążek, który ma zapewnić rodzinie dostatek przez cały rok. Niemcy to również ziemia obiecana dla fanów kolęd. W każdym domu odbywa się rodzinne muzykowanie i śpiewanie. Prezenty dla dzieci tzw. Bescherung znajdują się na stole. Dzieci otrzymują zestawy słodczy, orzechów i owoców, jak również zabawki. Niemieckie zwyczaje nie różnią się bardzo od tych, które są kultywowane u nas. Prawdą jest, że zawirowania historyczne sprawiły, że to Polacy przejęli bardzo dużo zwyczajów od naszych zachodnich sąsiadów. Włochy Nazwy tych wszystkich Świąt, le Feste, jakie mamy w najbliższym okresie: la Vigilia (di Natale) – Wigilia

il Natale – to określenie nie raz pewnie słyszeliście bo jest to Boże Narodzenie Santo Stefano – drugi dzień Świąt, Św. Szczepana il Capodanno – Nowy Rok l'Epifania – przypada to na polskie święto Trzech Króli, 6 stycznia. Jest to ostatnie święto w tym okresie, stąd wzięło się też włoskie powiedzenie L'Epifania tutte le feste porta via=Czyli Epifania zabiera ze sobą wszystkie święta. Dużo biur, sklepów jest w tym okresie zamknięta. Szkoły też. Włoskie tradycje świąteczne są bardzo zbliżone do polskich. Głównymi elementami obecnymi w niemal każdym domu są: choinka, l'albero di Natale szopka, il Presepe Tradycja szopki jest bardzo ważna we Włoszech. Została ona wprowadzona przez św. Franciszka

w XII wieku. Jest to bardzo ważne, ponieważ przedstawia narodziny Jezusa, la natività di Gesù i niemal w każdym mieście są organizowane tzw. i Presepi viventi, czyli żywe szopki. Nie ma jednej wspólnej dla całego kraju tradycji. Nie ma też określonej z góry liczby potraw. W zależności od regionów pojawiają się na stołach różne potrawy. To, co jest wspólne, to fakt, że w Wigilię królują lekkie potrawy, oparte na rybach i owocach morza, a w Boże Narodzenie duży obiad mięsny.

Ciąg dalszy na str. 8

Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?

Symbolami Świąt we Włoszech są typowe dla całego kraju pyszności tj. il panettone – puszysta babka z rodzynkami, l'uvetta, i kandyzowanymi owocami, i canditi il pandoro – kształt podobny do panettone, ale pandoro nie ma dodatków i ciasto ma inną konsystencję il torrone – wygląda jak biała czekolada z orzechami, w smaku bardziej podobny do nugatu.

We Włoszech choinkę ubiera się 8 grudnia. Podobnie wszelkie inne dekoracje są już wyjmowane na początku miesiąca. Wszystko zostaje udekorowane aż do 6 stycznia.

Zazwyczaj tradycja nakazuje, żeby otwieranie prezentów było w Wigilię o północy. Często otwiera się je też w Boże Narodzenie.

Oto 10 tradycji bożonarodzeniowych według Włochów:

- Dzieci znajdują prezenty od św. Mikołaja zazwyczaj pod choinką rankiem 25 grudnia.

- W niektórych miastach można podziwiać, podczas okresu świątecznego, żywe szopki bożonarodzeniowe.
- W czasie całego okresu świątecznego najbardziej rozpowszechnioną zabawą we włoskich domach jest gra tombola, którą po polsku nazwalibyśmy loteryjką.
- Przyjście Nowego Roku celebrowane się pić szampana, odpaleniem rac i fajerwerków.
- Starą tradycją neapolitańską w noc św. Sylwestra jest wyrzucanie garnków i talerzy przez okno, co ma symbolizować wyrzucenie starych problemów.
- Kolacja 31 grudnia, nie jest zwykłą kolacją, jest tak bogata i obfita, że nazywana jest wieczerzą (jak nasza wieczerza wigilijna).
- W czasie „wieczerzy sylwestrowej” spożywa się soczewicę, która symbolizuje pieniądze a więc bogactwo, które ma nastąpić w nowym roku.

- W noc sylwestrową ubiera się czerwone majtki, aby przyniosły szczęście w nowym roku.
- 6 stycznia świętuje się dzień Objawienia Pańskiego. Tego dnia brzydka czarownica Befana przynosi grzecznym dzieciom słodycze a złym zostawia węgiel.
- Według tradycji, św. Mikołaj wchodzi przez komin do domu i zostawia swoje prezenty w skarpetach specjalnie do tego przeznaczonych. Zresztą Befana też swoje prezenty pozostawia w skarpetach.

Hiszpania Święta Bożego Narodzenia mają dla Hiszpanów rodzinny charakter. Mimo to różnią kilkoma szczegółami od tych, które przeżywają w swoim kraju Polacy. Oprócz spędzania świątecznego czasu z rodziną, Hiszpanie znajdują wówczas nieco więcej czasu na spotkanie się ze swoimi przyjaciółmi. Warto na wstępie zaznaczyć, że okres uznawany za Święta Bożego Narodzenia

w Hiszpanii uznaje się dni pomiędzy 22 grudnia i 6 stycznia. Trwają więc zdecydowanie dłużej i w pewnym sensie obejmują dodatkowe, szczególnie ważne dla Hiszpanów dni w roku: imprezę sylwestrowo-noworoczną zwaną popularnie Fin de Año (sylwester - hiszp. Noche Vieja, Nowy Rok - Año Nuevo) - oraz Święto Trzech Króli (Reyes Magos).

W wielu hiszpańskich domach wciąż popularna jest tradycja ich dekorowania w związku z okresem Świąt Bożego Narodzenia. Jednym z pielęgnowanych przez nich zwyczajów jest przygotowywanie na początku grudnia małej Szopki Bożonarodzeniowej (Belén), którą zwykle reprezentują figurki Świętej Rodziny oraz żłób z Dzieciątkiem Jezus. Bywa to zabawna, rodzinna inicjatywa, pozwalająca na wykazanie

się wszystkim nieskrępowaną i kreatywnością. Duże Szopki pojawiają się na głównych rynkach hiszpańskich miast oraz wsi, gdzie oczywiście odbywają się konkursy na najładniejsze z nich. W Katalonii i w niektórych z sąsiednich wspólnot autonomicznych Hiszpanii elementem żłobka jest budząca śmiechu kontrowersyjna figurka. To postać siedząca na toalecie lub odsłaniająca swoje pośladki, którą nazywają caganer. Tradycyjny caganer przedstawia katalońskiego chłopaka w czerwonej czapce na głowie, jego bardziej współczesne wcielenia to z reguły politycy. Jest to ponoć bożonarodzeniowy symbol szczęścia i dobrobytu... Ozdobami niekiedy przystrajany jest cały dom. W tradycji hiszpańskiej bożonarodzeniowej ważne miejsce ma oczywiście choinka

(árbol de Navidad), na której zawieszane są tak jak u nas ozdoby: bombki, lampki i gwiazda betlejemska. Wigilia (Nochebuena) jest zarezerwowana do świętowania z rodziną. W domach nie pielęgnuje się zwyczaju śpiewania kolęd. Podczas kolacji wigilijnej je się obficie, jednak liczba dań i ich rodzaj nie ma aż takiego znaczenia jak w Polsce. Jako typową potrawę towarzyszącą podczas Wigilii w Hiszpanii, uznaje się pieczonego indyka (pavo al horno). Jest on nadziewany wieloma dodatkami, jednymi z najpopularniejszych na dzień są bekon, owoce (jabłka, śliwki), pieczarki, a nawet trufle i orzeszki pinii.

Ciąg dalszy na str. 9

Jak obchodzi się Boże Narodzenie w innych krajach?

Popularna jest również pieczona jagnięcina z ziemniakami pokrojonymi w długie paski przypominające pajdy chleba (Cordero asado con patatas panadera). Ogólnie rzecz biorąc je się bardziej wykwintne dania, takie które muszą smakować wszystkim domownikom. Bardzo popularne wśród dań wigilijnych w Hiszpanii są potrawy z ryb i owoców morza. Hiszpania słynie z wielu

bożonarodzeniowych słodkości. Są to przede wszystkim tradycyjne andaluzyjskie ciastka wypiekane na bazie mąki, smalcu i cynamonu: mantecados, polvorones i hojaldrinas. Typowymi bożonarodzeniowymi słodkimi przysmakami są w Hiszpanii nugat (turrón) oraz kandyzowane owoce (frutas escarchadas). Inną słodyczą, któremu trudno się oprzeć Hiszpanom podczas Świąt jest marcepan

Nocy wigilijnej w Hiszpanii, oczywiście wśród osób pełnoletnich, towarzyszą alkoholowe napitki. Najpopularniejsza jest anyżówka (anís), chociaż na stołach lądują wówczas także dobre wina oraz nieraz słycać w domach wystrzał korka od hiszpańskiego odpowiednika szampana (cava). Po zakończeniu Wigilii w małym rodzinnym gronie, Hiszpanie odwiedzają mieszkania swoich

bliższych lub dalszych rodzin w okolicy. Tam spędzają czas przy rozmowach, zabawie oraz dalszym biesiadowaniu. Młodzi jednak wolą spotkać się ze swoimi rówieśnikami w barach i klubach, które czynne są w Wigilię do samego rana. Dzień Bożego Narodzenia w Hiszpanii (25 grudnia) to święto, które również wypada spędzić w rodzinnym gronie. Głównym zwyczajem jest bożonarodzeniowy

obiad. Po jego zakończeniu składane są wzajemnie życzenia szczęścia. W odróżnieniu od polskiego zwyczaju prezentów nie otrzymuje się w Wigilię, lecz dopiero 25 grudnia. Najczęściej wkładane są one pod choinkę, lecz mogą być to również inne miejsca, na przykład w salonowym kominku. Warto dodać, że najbardziej hojnych prezentów hiszpańskie dzieci wyczekują

nie w dzień Bożego Narodzenia, lecz prawie dwa tygodnie później, podczas Świąt Trzech Króli. Wierzący Hiszpanie, którzy są w porównaniu z Polakami bardzo nieliczni, chodzą do kościoła na Pasterkę (Misa de Gallo). 22 grudnia odbywa się w Hiszpanii specjalna loteria bożonarodzeniowa (Lotería de Navidad), w której można wygrać bardzo wysokie nagrody pieniężne.

Sandra Kołodziej,
klasa 6b

Przychodzi tylko w święta i przynosi prezenty

Święty Mikołaj – postać starszego mężczyzny z białą brodą ubranego w czerwony strój, który wedle różnych legend i baśni w okresie świąt Bożego Narodzenia rozwozi dzieciom prezenty saniami ciągniętymi przez zaprzęg reniferów. Według różnych wersji zamieszkuje wraz z grupą elfów Laponię lub biegun północny. Obecnie powszechna forma tej postaci wywodzi się z kultury brytyjskiej i amerykańskiej, gdzie jest jedną z atrakcji bożonarodzeniowych. W większej części Europy, w tym w

Polsce, mikołajki obchodzone są tradycyjnie 6 grudnia jako wspomnienie świętego Mikołaja, biskupa Miry. Rankiem tego dnia dzieci, które przez cały mijający rok były grzeczne, znajdują prezenty, ukryte pod poduszką, w buciku lub w innym specjalnie przygotowanym w tym celu. W Europie święty Mikołaj utożsamiany jest coraz częściej z Bożym Narodzeniem i świątecznymi prezentami.

Gabriela Opiola,
klasa 6c

Historia biskupa Mikołaja, świętego z Miry

Święty Mikołaj kojarzy się wszystkim z czerwonym strojem i czapką oraz z tym, że lata on z prezentami na wielkich saniach zaprzęgniętych przez renifery. Taki obraz świętego Mikołaja to nic innego jak fałszywa kreacja, którą stworzyła popkultura i branża handlowa. Jaka jest prawdziwa historia świętego Mikołaja? Kim naprawdę był? Mikołaj z Miry (ok. 270 – 6 grudnia 345 lub 352) – święty katolicki i prawosławny, biskup. Pierwsze wzmianki o świętym Mikołaju pojawiają się dopiero w VI wieku n.e., za panowania cesarza Justyniana. Według legendy żył na przełomie III – IV w. n.e., sprawował posługę biskupią

w Mirze oraz miał uczestniczyć w pierwszym soborze powszechnym, współcześni o nim nie wspominają. Pierwsze znane wzmianki mówią o istniejącym kulcie Mikołaja (pochowano go w bazylice, a pielgrzymi modlili się u jego grobu). Uznawano go za męczennika. Pierwszy żywot wspominający biskupa Miry powstał w IX wieku w Bizancjum. Jego autor przekazuje informacje wedle których święty był jedynym dzieckiem zamożnych rodziców i od najmłodszych lat odznaczał się skromnością, stroniąc od rozrywek. Gdy odziedziczył majątek swojej rodziny oddał go potrzebującym. Kiedy został

biskupem, zwalczał pogaństwo oraz zwolenników arianizmu. W Polsce kult świętego zadomowił się za sprawą królowej Rychezy, żony Mieszka II. Władczyni, spokrewniona z bizantyjskimi cesarzami, przywiązanie do biskupa Miry modnego na dworze w Konstantynopolu przejęła od swojej babki, Teofano. Dopiero wraz z przybyciem Rychezy nad Wisłą rozpoczyna się kult Mikołaja i powstają z jej fundacji świątynie pod jego wezwaniem. Paulina Góral, klasa 7a

Ciekawostki świąteczne (na wesoło)

Norwescy naukowcy postawili hipotezę, że czerwony nos Rudolfa jest prawdopodobnie wynikiem infekcji pasożytniczej jego dróg oddechowych. Bardzo zdumieni musieli być ci naukowcy... Pierwszą sztuczną choinkę stworzyli nasi zachodni sąsiedzi. Niemieckie drzewko było wykonane przy użyciu barwionych gęsiich piór. W 350 roku ówczesny biskup Rzymu, papież Juliusz I, ogłosił dzień 25 grudnia oficjalną datą świętowania narodzin Jezusa Chrystusa. Według Księgi Rekordów Guinness'a najwyższą w historii naturalną choinką była 67-metrowa daglezyja, która została wystawiona w Centrum Handlowym Northgate w Seattle w stanie Waszyngton. Miało to miejsce już dawno temu, bo w 1950 roku. Tradycyjne trzy kolory świąt Bożego Narodzenia to: zielony, czerwony i złoty. Zieleń od dawna jest symbolem życia i odrodzenia. Czerwony symbolizuje krew Jezusa Chrystusa, a złoto reprezentuje światło, a także dobrobyt i królewskość. Największa na świecie skarpeta na prezenty mierzyła 32,56 metra długości i była szeroka na 14,97 metra. Ważyła tyle, co

pięć dorosłych reniferów i pomieściła blisko 1000 prezentów. Wykonana została przez dzieci w Londynie dnia 14 grudnia 2007 roku. W Polsce tradycja chowania drobnych upominków w świąteczną skarpetę się nie przyjęła. Jeszcze wszystko przed nami. Drzewka, z których powstają choinki rosną zazwyczaj 15 lat. Dopiero wtedy zostają sprzedawane. Boliwijczycy uczestniczą w Misa del Gallo, czyli w „Mszy Koguta”. Niektórzy ludzie przynoszą koguty na pasterkę - gest ten symbolizuje wiarę, że to właśnie kogut był pierwszym zwierzęciem, który ogłosił narodzenie Jezusa. Brytyjczycy podczas jedzenia świątecznego obiadu mają na swych głowach korony wykonane z papieru. Są one najpierw zapakowane w Christmas Cracker, czyli kartonową rolkę owiniętą w kolorowy papier. Przypomina to wtedy duży cukierek. Christmas Cracker, stanowi tradycyjny element przyjęć i obiadów bożonarodzeniowych w Wielkiej Brytanii. Crack, czyli pęknięcie skarpety na prezenty wzięło się od tego, że przy jego otwieraniu - zgodnie ze zwyczajem przez dwie osoby, poprzez jednoczesne

pociągnięcie za oba końce – słychać trzask. Boże Narodzenie nie zostało ogłoszone oficjalnym świętem w Stanach Zjednoczonych aż do 26 czerwca 1870 roku. Nie przeszkodziło to jednak, aby pierwszym stanem, które oficjalnie uznało to święto była Alabama. Nastąpiło to w 1836 roku. Wyłamała się także inny ze stanów USA, tylko że w drugą stronę. Chodzi o Oklahomę, która prawnie uznała święta Bożego Narodzenia dopiero w 1907 roku. Starożytni ludy, a wśród nich celtyccy druidzi uważali jemiolę za świętą, ponieważ pozostaje zielona i owocuje w okresie zimowym, kiedy wszystkie inne rośliny umierają. Druidzi ścinali roślinę złotymi sierpami i nigdy nie dopuszczali, aby dotknęła ziemi. Wierzyli, że jemiola miała moc leczenia niepłodności i chorób nerwowych, a także chroniła od złego. Najwcześniejsze znane ozdoby choinkowe, to jabłka. W okresie Bożego Narodzenia średniowieczni aktorzy używali właśnie tych owoców do dekoracji rajskiego drzewa (zwykle jodły) podczas misterium przedstawiającego stworzenie i upadek Adama i Ewy. Tymon Szulakiewicz, klasa 5a

Jak własnoręcznie zrobić świąteczne ozdoby i dekoracje?

Nie każdy z nas docenia zwykłą kartkę papieru piankowego, lecz takiego arkusza można wyczarować prawdziwe choinkowe cuda.

1. Z dwóch arkuszy papieru piankowego wytnij 15 paseczków

Pokażę Wam jak prosto można wykonać elegancką bombkę choinkową.

1. Nadmuchaj balonik tak, aby przypominał piłeczkę. W wysokim słoiczku rozmieszaj pędzelkiem lub wykałaczką wodę z kleje w proporcji 1 : 1.

2. Odetnij z koronkowej wstążki ok. 1,5 metra,

o grubości 1 centymetra i długości 10 centymetrów.

2. Następnie nawlecz białą nitkę na cieniutką igłę i od prawej strony na przemian przebijaj oraz nawlekaj.

a następnie zamocz we wcześniej przygotowanym słoiku z roztworem. Obracaj koronkę chwilę w pojemniku tak, żeby był cały przemoczony.

3. Powoli owijaj balon, aż będzie cały w koronce. Zawieś w miejscu, w którym będzie mógł spokojnie wyschnąć do następnego dnia.

4. Delikatnie przebij

3. Po nawleczeniu przez wszystkie paseczki zacznij od pierwszego, ale tym razem od lewej strony.
4. Na końcu nitki zawiąż supełek i gotowe!

Zofia Borowska,
klasa 6c

balon i wyciągnij go ze środka za wystającą część.

5. Przez jedną z dziurek przewlecz sznurek i zawiąż na końcu.

I oto bombka własnej roboty gotowa. Życzę Wszystkiego Najlepszego !!!
Zofia Borowska,
klasa 6c

Fot. Zofia Borowska

Świeczka z laskami cynamonu

Laski cynamonu przyciąć do długości świeczki. Obkleić świeczkę przyciętym cynamonem. Poczekaj aż wyschnie, a następnie przewiązać kolorową wstążeczką.

Z papieru (obojętnie jaki format złóż róg (coś jak czapeczka urodzinowa) następnie sklej. Wytnij mnóstwo kolorowych kółek, a następnie przyklej je do rogu. Dobrze będzie, jeśli kółka będą odstawały od choinki.

Weź karton i wytnij z niego trójkąt, to będzie choinka. Na czubku wyciśnij odrobinę kleju, i właśnie od tego miejsca zacznij owijanie całego trójkąta, (najlepiej żeby włóczka którą będziesz owijać trójkąt była koloru zielonego lub białego). Kiedy dojdiesz do podstawy naszej choinki, tam również dodaj klej. Ostatnim krokiem jest przyklejenie do choinki cekinów, oraz niewielkiej gwiazdki na sam szczyt.
Emilia Józwiak,
klasa 6b

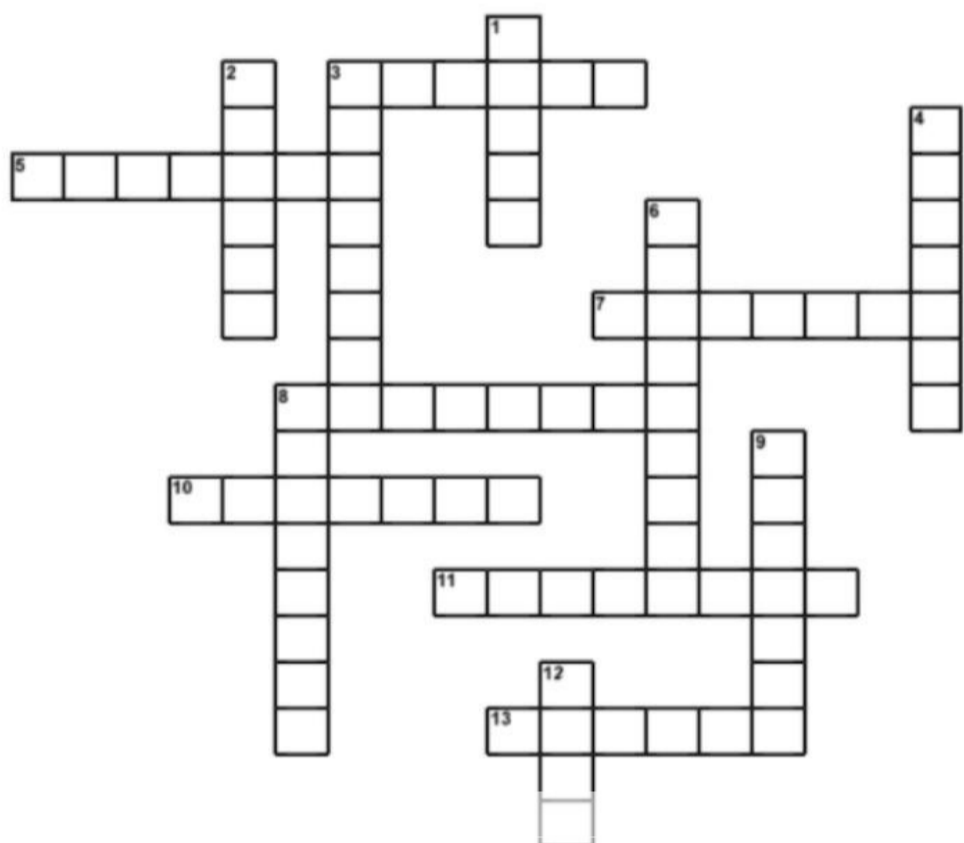
Świąteczny wosk

Świeczkę należy roztopić. Do wosku wlać/wsypać dodatki (aromat np. pomarańczowy, waniliowy, migdałowy oraz barwnik, brokat) według uznania, to co lubicie. Wlać roztopiony wosk do foremki i poczekać aż zastygnie. Następnie delikatnie wyjąć i cieszyć się zapachem.

Julia Damian,
klasa 6a

Bożonarodzeniowa strefa rozrywki

Krzyżówka Bożonarodzeniowa

Poziomo:

- 3. wkładane pod obrus, na wigilijnym stole
- 5. dzień poprzedzający święta Bożego Narodzenia.
- 7. potrawa wigilijna, podawana z uszkami
- 8. potoczna nazwa mszy odprawianej w nocy z 24 na 25 grudnia
- 10. mają farsz z kapusty, oraz grzybów
- 11. Składamy je bliskim podczas tradycji, łamania się opłatkiem
- 13. miasto w którym urodził się św. Mikołaj

Pionowo:

- 1. ze skrzydłami i aureolą
- 2. Pieśni śpiewane w okresie Bożego Narodzenia
- 3. przyszedł w niej na świat Pan Jezus
- 4. znajdują się zazwyczaj na czubku choinki
- 6. ile potraw powinno znajdować się na religijnym stole
- 8. znajdziesz je pod choinką
- 9. przyozdobiona bombkami i światełkami
- 12. Wigilijna ryba

Miłosz Witkiewicz

V=W

Miłosz Witkiewicz

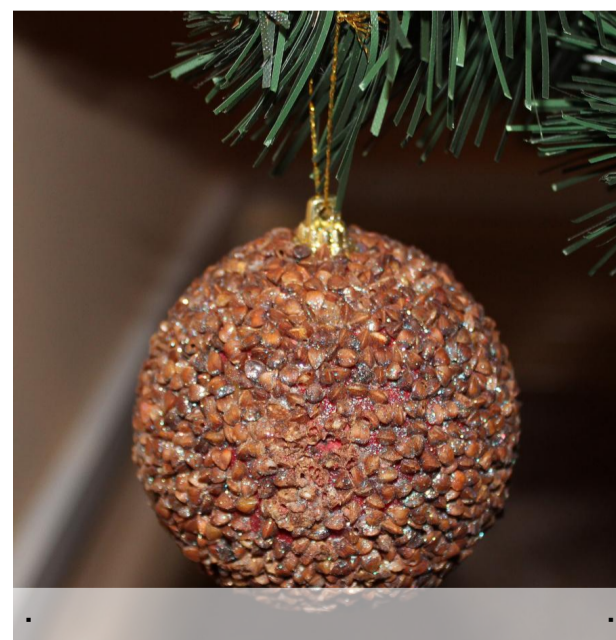
Bożonarodzeniowa strefa rozrywki

Krzyżówka Bożonarodzeniowa

R	R	G	N	O	K	S	F	S	A	S	F	K	K	E	W	E	G
Z	W	M	M	K	I	S	I	A	N	K	O	O	R	S	S	O	H
I	R	R	U	O	A	T	R	K	I	I	P	W	R	P	I	J	G
W	I	G	I	L	I	A	W	L	O	K	E	I	E	J	U	O	W
A	L	E	Y	Ę	B	J	D	K	Ł	U	R	D	E	S	U	J	I
S	M	H	G	D	K	E	Z	R	F	F	P	W	R	J	D	K	A
J	O	Y	M	Y	J	N	O	G	T	C	B	A	R	S	Z	C	Z
H	M	M	C	O	D	K	U	Y	K	F	P	N	K	R	T	N	D
C	Y	E	G	Z	P	A	S	T	E	R	K	A	Z	J	N	O	A
R	G	Z	I	O	R	M	N	P	M	S	M	Ś	Y	C	R	G	F
Z	M	M	P	I	E	R	O	G	I	E	E	C	G	H	S	K	T
L	S	M	B	G	Z	I	K	C	Y	F	M	I	T	O	D	E	P
L	W	P	W	G	E	G	J	Ż	Y	C	Z	E	N	I	A	H	G
L	S	Y	I	P	N	Z	N	P	P	W	Z	W	T	N	U	L	F
K	W	G	H	J	T	A	B	Y	R	K	L	T	U	K	S	A	J
S	E	J	P	L	Y	D	P	N	P	A	T	A	R	A	G	W	F
O	K	S	D	R	T	I	Z	D	H	R	I	Z	T	H	G	A	T
Y	Y	U	T	G	P	K	D	F	F	P	R	E	M	O	B	Y	E

KARP
KOLĘDY
ŻYCZENIA
PASTERKA
WIGILIA
PREZENTY
CHOINKA
STAJENKA
BARSZCZ
SIANKO
PIEROGI
GWIAZDA
PATARA
DWANAŚCIE
ANIOŁ

Miłosz Witkiewicz

Co obejrzeć w święta?

Proponujemy filmy:

•“Kevin sam w domu”
Film opowiada o chłopcu, który został sam w domu jak mówi tytuł. Staje on oko w oko z włamywaczami. Czy uda mu się ich pokonać?

•“Grinch”
Opowieść w której głównym bohaterem jest zielony stwór, który nie lubi świąt. Dlaczego? Odpowiedz znajduję się w filmie!

•“Kronika świąteczna”

Film opowiadający o rodzeństwie, które chce przyłapać Św. Mikołaja. Czy im się uda?

•“Rodzina Griswoldów”
Opowiadanie o rodzinie, która stroi dom na święta, jednak coś idzie nie tak. Co to jest?

Zebrała Wiktoria
Zagórska, klasa 6b

